

Utkast till projektplan

Projektnamn:

”Socialpsykiatrisk coachning på Åland” år 2019–2021

Syfte:

Projektet erbjuder konkret socialpsykiatriskt stöd och coachning till personer med psykisk funktionsnedsättning i syfte att uppfylla artikel 19 i ***FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning***.

Avgränsning av målgruppen:

Personer med psykiska funktionsnedsättningar i åldern 18 år och uppåt som inte får vardagslivet med basala funktioner som bl.a. mat, sömn, medicinering och hygien att fungera och som lätt blir isolerade i sina hem. Även stöd för att bygga och upprätthålla sociala relationer och myndighetskontakter behövs.

Eftersom detta är ett helt nytt projekt i sitt slag och projektet har begränsade resurser avgränsas målgruppen ytterligare till personer boende i Mariehamn och Jomala.

Bakgrund:

Det saknas en socialpsykiatrisk verksamhet och kompetens på Åland och Reseda erfar att service enligt handikappservicelagen sällan beviljas föreningens målgrupp. Det stöd som kommunerna erbjuder är huvudsakligen hemservice enligt socialvårdslagen och denna stödform fungerar inte heltäckande och behovsanpassat. Hemservicen ges i första hand som punktinsatser och är som stödform utformad för äldre personer med en åldersrelaterad problematik som målgruppen för detta projekt inte har. Personalen inom hemservicen saknar ofta kunskap om psykiska funktionsnedsättningar vilket leder till att bemötandet inte blir det bästa. Eftersom service oftast beviljas enligt socialvårdslagen och är avgiftsbelagd belastas målgruppens ofta redan svaga ekonomi.

Antalet vårdplatser inom Ålands hälso- och sjukvårds (ÅHS) psykiatriska klinik, minskat specialiserat stöd i psykiatrisk öppenvård i kombination med bristande socialt stöd från de åländska kommunerna till målgruppen leder till att det finns personer (klienter/patienter och anhöriga) som befinner sig i en akut och utsatt situation.

En gedigen kartläggning utfördes år 2010 av Liselotte Lund, som då arbetade som vik. socialkurator. Hennes slutsats var att minst 53 personer med psykiska funktionsnedsättningar saknade det boendestöd som de behövde.

I övrigt är det svårt att få tag på statistik på området och det är viktigt att komma ihåg att det med all sannolikhet finns ett stort mörkertal. Ett axplock av statistik som är intressanta i sammanhanget finns sammanställda i **bilaga 1**.

Målgruppen omfattas inte av liknande projekt/verksamheter eftersom dessa riktar sig till unga personer som är på väg ut i arbete eller som redan i arbete alternativt personer som redan har sysselsättning/arbete och som behöver hjälp att behålla och klara av det.

Inom Intresseföreningen för psykisk hälsa Reseda upplever vi att avsaknaden av adekvata socialpsykiatriska stödformer har resulterat i att personer som hör till målgruppen:

- mår allt sämre (både psykiskt och fysiskt)
- blir helt isolerade från samhället
- tvingas ha och styra upp ett ökat antal vårdkontakter (om dessa överhuvudtaget finns)
- erbjuds (och använder) mera medicinering (neuroleptika)
- är beroende av att anhöriga ställer upp, vilket dels leder till ojämlikhet (då alla, av olika anledningar, inte kan förlita sig på anhöriga för stöd) och till att de anhöriga själva blir utmattade med psykiskt lidande som följd
- tappar befintliga funktioner och kan inte utvecklas och uppnå sin fulla potential

Psykiatrins resurser räcker inte till och kommunerna upplevs som alltför låsta i vissa typer av service och beviljar inte tillräckligt flexibla stödformer till målgruppen. Det som saknas är en stödform som bygger på ett långsiktigt stöd av ett fåtal personer som man som klient/patient litar på. Utgångspunkten är:

- individens behov och förutsättningar
- kontinuitet, dvs. stäcker sig över tid
- meningsfull tillvaro
- återhämtning/rehabilitering
- (ökad) livskvalitet
- att klienten/patienten skapar en förtroendefull relation med den/de personer som arbetar inom projektet.
- att klienten/patienten hela tiden är delaktig i stödet och att det uppstår ett slags kamratskap (ömsesidig respekt och förtroende).
- anpassning till klientens/patientens dagsform och mående
- suicidprevention

Målsättning:

Vad behöver då denna målgrupp? Reseda anser att socialpsykiatrisk coachning/levnadsstöd är det som idag saknas och som kunde täcka upp det glapp som uppstår mellan den service och det stöd som psykiatri och kommunerna erbjuder.

Projektets målsättning är erbjuda ett stöd i form av levnadsstöd som är utformat efter individens behov och som idag saknas.

Levnadsstöd innebär stöd i den dagliga livsföringen riktat till särskilda målgrupper i eget boende, dvs. i personernas eget hem. Boendestödet är flexibelt och utgår från enskilda individers behov av och möjligheter att utveckla ett fungerande (vardags)liv.

Eftersom levnadsstöd är ett mer omfattande begrepp än traditionellt boendestöd och eftersom coachningen grundar sig i ett rehabiliterande synsätt med fokus på att stärka

befintliga resurser och hjälpa individen utveckla de färdigheter som behövs för att uppnå de individuella målen, ger levnadsstödet möjlighet för människor som idag står utanför arbetsmarknaden att ta sig in på densamma. Denna typ av stöd saknas idag helt till de flesta som hör till målgruppen och genom projektet nås således samhällsekonomiska fördelar, både på kort och lång sikt.

Naturliga samarbetsparter för projektet är:

- ÅHS psykiatri
- Föreningen Reseda
- De åländska kommunerna
- Pelaren
- Emmaus
- Personligt ombud (Ålands handikappförbund)
- Ung resurs/Boost
- Anhöriga till målgruppen

Genom detta projekt förväntas enskilda individer få (hjälpa att) återta kontrollen över sina liv och bättre klara sig själva, med andra ord skulle belastningen på både samhällets resurser och på anhöriga minska. Detta har i ett längre perspektiv signifikant samhällsekonomisk betydelse.

Målsättningen ska förverkligas genom att de socialpsykiatriska coacherna gör upp individuella planer för varje klient/patient utifrån hens egna mål och samarbetar med alla resurser (personer, myndigheter) som finns runt klienten/patienten. Genom att tillsammans formulera mål och träna och stärka de funktioner som behövs för att nå målen görs personerna delaktiga i samhället och styr själva sina liv. Detta är ett effektivt sätt att bryta utanförskap.

En separat projektbudget för år 2019, dvs. det första året av projektet, bifogas. **Bilaga 2.**

Tidsplan:

Vårvintern/våren 2019

Förhoppningen är att kunna anställa tre personer med lämplig utbildning på minst gymnasialnivå så fort som möjligt efter att beslut om fördelning av PAF-medel för år 2019 har fattats.

Sommaren/hösten 2021

Avsikten är att utvärdera projektet inför att projekttiden tar slut för att se vilket behov som finns och för att bland annat ta ställning till en fortsatt/permanent verksamhet. Under hösten (senast inom september månad) görs en utvärdering av projektet.

BILAGOR:

Bilaga 1: Sammanställning av siffror

Bilaga 2: Projektbudget för år 2019